

ISBN: 978-625-6879-05-8

4TH INTERNATIONAL "ARTEMIS" CONGRESS ON HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ALBANIA, ALGERIA, AZERBAIJAN, INDIA, INDONESIA,
KYRGYZSTAN, NAMIBIA, NIGERIA, NORTH
MACEDONIA, PAKISTAN, PHILIPPINES, POLAND,
PORTUGAL, TAIWAN, TÜRKIYE, UNITED KINGDOM,
UNITED STATES OF AMERICA, UZBEKISTAN,
MOROCCO, MAURITIUS, LIBYA

EDITORS
PROF. AMELIE CHICO
DR. BABAYEVA-SHUKUROVA FARAHİLA FAZİL

4TH INTERNATIONAL "ARTEMIS" CONGRESS ON HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ALBANIA, ALGERIA, AZERBAIJAN, INDIA, INDONESIA,
KYRGYZSTAN, NAMIBIA, NIGERIA, NORTH MACEDONIA,
PAKISTAN, PHILIPPINES, POLAND, PORTUGAL, TAIWAN,
TÜRKIYE, UNITED KINGDOM, UNITED STATES OF
AMERICA, UZBEKISTAN, MOROCCO, MAURITIUS, LIBYA

JUNE 03-06, 2023
(ONLINE & FACE TO FACE PARTICIPATION)
ISBN: 978-625-6879-05-8

EDITORS
PROF. AMELIE CHICO
DR. BABAYEVA-SHUKUROVA FARAHİLA
FAZİL

BZT AKADEMİ YAYINEVİ®
BZT ACADEMY PUBLISHING HOUSE 2021©

TURKEY, USA
TR: +90543 671 0123 GR: +491774586777

4th INTERNATIONAL ARTEMIS CONGRESS ON HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

JUNE 03-06, 2023

ONLINE & IN-PERSON PARTICIPATION

ZOOM & IZMIR, TURKIYE

CONGRESS PROCEEDINGS BOOK

EDITORS

Prof. Amelie CHICO

Dr. BABAYEVA-SHUKUROVA Farahila Fazil

BZT AKADEMi YAYINEVi®

TÜRKIYE, GERMANY

TR: +90543 671 0123 GR: +491774586777

artemiscongress@gmail.com

<https://www.artemiscongress.com/>

All rights reserved

BZT AKADEMi YAYINEVi®

BZT ACADEMY PUBLISHING HOUSE

Publishing Date: 17.06.2023

ISBN: 978-625-6879-05-8

CONGRESS ID

CONGRESS NAME

4th INTERNATIONAL ARTEMIS CONGRESS ON HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

DATE AND VENUE

JUNE 03-06, 2023

ONLINE & IN-PERSON PARTICIPATION (IZMIR, TÜRKIYE)

(FROM 21 DIFFERENT COUNTRIES)

Albania, Algeria, Azerbaijan, India, Indonesia, Kyrgyzstan, Namibia, Nigeria, North Macedonia, Pakistan, Philippines, Poland, Portugal, Taiwan, Türkiye, United Kingdom, United States of America, Uzbekistan, Morocco, Mauritius, Libya

ORGANIZERS & PARTICIPANT INSTITUTIONS

BZT Academy, Türkiye

Government Engineering Collage, India

Azerbaijan State Pedagoji University, Azerbaijan

Porto University, Portugal

Azerbaijan University, Azerbaijan

Tetova University, North Macedonia

South East European University, North Macedonia

Presidents of Organization Committee

Prof. Dr. Faton SHABANI

Dr. Farahila BABAYEVA-SHUKUROVA

President of Scientific Committee

Dr. Farahila BABAYEVA-SHUKUROVA

President of Coordinators' / General Coordinator

Dr. Baha Ahmet YILMAZ

ACCEPTED PAPERS

32 Turkish Participants

85 Foreign Participants

%72 Foreign Participant Rate

%28 Turkish Participant Rate

REFUSED PAPERS

2 Foreign Participants

EVALUATION PROCESS

All Submissions Have Passed a Double-Blind Referee Evaluation Process

All Responsibility for the Works Belongs to the Author

CONTENTS

ORTAÖĞRETİM MANTIK DERS KİTABINDA MANTIĞA GİRİŞ ÜNİTESİNİN ÖLÇME SORULARININ KAZANIMLARA UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ	1
Doç. Dr. Ekrem Ziya Duman, Cemile Kurtoğlu	
IMPACTS OF SYRIAN ASYLUM SEEKERS ON TURKEY AND THE PROBLEM OF LEGALITY	12
Nimet Özbek Özgür Sarı	
EV ORTAM DESTEĞİ, OKUL İKLİMİ VE OKUL GÜVENLİĞİ DEĞİŞKENLERİNİN OKUMA BAŞARISINA ETKİSİ	23
Dr. Burçin COŞKUN, Dr. Öğr. Üyesi Selma AKOL GÖKTAŞ	
WILLIAM MORRIS'İN İZLANDA YOLCULUKLARININ SONRAKİ SİYASİ VE TOPLUMSAL DÜŞÜNCESİNE ETKİSİ	33
Fatma DORE	
ORTAÖĞRETİM MANTIK DERS KİTABININ DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	41
Doç. Dr. Ekrem Ziya Duman, Sevginur İlkel	
AŞIRI YORGUNLUK RİSK YÖNETİMİ SİSTEMİNİN UÇUCU EKİPLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN ÖNEMİ	53
Tarık MİLDAN , Doç. Dr. VİLDAN DURMAZ	
ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLAR ÜZERİNDE MÜZİĞİN ETKİLERİ	67
Mehmet Ali ÖZTÜRK, Rahile ÖZTÜRK	
THE JUST CAUSE TERMINATION (TERMINATION WITHOUT NOTICE) OF THE LABOUR CONTRACT DUE TO MOBBING	73
Res. Asst. Dr. Muharrem Emre Ulusoy	
LEGAL NATURE OF THE TRAVEL ALLOWANCE IN ROAD TRANSPORT	74
Res. Asst. Dr. Muharrem Emre Ulusoy	
MOBILE APPLICATION ACCEPTANCE MODEL AND AN APPLICATION EXAMPLE	75
Ümit KELEM, Müberra YURDAKUL	
SOARING FOOD PRICES: THE ANALYSIS OF CONSUMER PERCEPTION TOWARDS ONLINE FOOD DELIVERY IN TURKEY	76
Rahma Mohamed, Nicoleta Isac,	

THE ROLE AND CONTRIBUTIONS OF STRATEGIES IN ENHANCING NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS' PERFORMANCE	78
Salaheldeen Essam Elsarraj Assoc. Prof. Dr. Nicoleta Isac	
ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK ÖĞRETİMDE AKIL VE ZEKÂ OYUNLARININ ETKİSİ	79
Hamdullah ATAY	
MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENCİLERDE MATEMATİKSEL İLETİŞİM BECERİLERİNDEKİ FARKINDALIĞIN ÖNEMİ	81
Hamdullah ATAY	
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND ITS IMPACT ON SOCIETY	83
Gizem Sezgin, Yavuz Selim Balcıoğlu	
THE ROLE OF THE MINISTRY OF FAMILY AND SOCIAL SERVICES IN THE EMPLOYMENT OF PUBLIC PERSONNEL	88
Dr. Mücahit GÜLŞEN	
AN OVERVIEW OF ADVERTISING PHOTOGRAPHY STUDIES	92
Muammer ÖZTÜRK, PhD.	
INVESTIGATION OF DATA-BASED APPROACHES IN ESTIMATING THE STATE OF CHARGE (SOC) OF LITHIUM-ION BATTERIES: HIGHLIGHTING MACHINE LEARNING (SVM, GPR, BPNN, AND GRU-RNN) MODELS	104
Ali Ulvi İşler, Bülent Sezen, Yavuz Selim Balcıoğlu	
LİSE ÖĞRENCİLERİNİN SALDIRGANLIK EĞİLİMLERİNİN VAR OLMAYAN HAYVAN ÇİZ TESTİ ARACILIĞIYLA DEĞERLENDİRİLMESİ	113
Volkan DEMİR	
GÜNÜMÜZ SORUNLARI BAĞLAMINDA TIP ETİĞİ	120
Dr. Öğretim Üyesi Haluk AŞAR	
YENİ BİR ETİK	122
Dr. Öğretim Üyesi Haluk AŞAR	
ÖNCESİ DÖNEMDE NİTELİKLİ ÇOCUK KİTAPLARININ SEÇİMİNDE OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN DİKKAT ETTİKLERİ KRİTERLERİN BELİRLENMESİ	124
Gamze Nur EKŞİ, Doç. Dr. İlkay Doğan TAŞ	
"ÜLKELERİN DIŞ POLİTİKALARININ VE DIŞ İŞLERİNİN; KÜRESEL OLARAK EKONOMİ POLİTİKALARINDAN ULUSLARARASI EKONOMİ POLİTİK TEORİLERİ BOYUTUNDA NASIL ETKİLEDİĞİNİN" DIŞ POLİTİKANIN POLİTİK EKONOMİSİ BAZLI AKADEMİK SORGULAMASI	132
Adnan Cem Kırıl	

MÜZİK SOSYOLOJİSİ BAĞLAMINDA TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN MÜZİK DÜNYASINA ETKİLERİ	141
Tuğba Aydın Öztürk	
CHILD ABUSE AND CHILD BEHAVIOR MANAGEMENT: PREVENTION AND INTERVENTION STRATEGIES	143
Gülsüm Kaçar	
FRENCH NATIONALISM AND THE GAZE INTO OTTOMANS IN THE ART OF EUGENE DELACROIX	145
Arş. Gör. Mehmet Kurtcebe	
AKSARAY İLİ VE COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLER	155
Yusuf ACAR	
EXTRAORDINARY PERIODS AND PARADIGM SHIFTS IN ECONOMIC POLICIES: AN EVALUATION ON GLOBAL CRISES AND PANDEMICS	157
Yunus Emre ÖZAYRANCI	
MIRACLE AND PROPHETHOOD IN SHIBLI NUMANI IN THE CONTEXT OF THE NEW İLM AL-KELAM	159
Mücteba YILDIZ	
EĞİTİMDE VERİYE DAYALI KARAR VERME	170
Doç. Dr. Kutay UZUN	
ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARDA PROBLEM DAVRANIŞLAR VE DEĞERLENDİRİLMESİ	175
Cebrail Karadaş	
SESBİLGİSEL FARKINDALIK VE OKUMA	178
Cebrail Karadaş	
THE POTENTIAL SHAPE OF COMMERCIAL LAW ACCORDING TO THE THEORY OF THE AUSTRIAN SCHOOL OF ECONOMICS	181
Wiktor M. Dolata	
BLACK DISABLED BODIES IN SELECT WORKS OF TONI MORRISON	182
Ankita Bhowmick & Paonam Sudeep Mangang	
SIYASƏTİN GEDİŞATINDA PSİKOLOGİYANIN ROLU	183
Mirzəyeva Səkinə Rami	
ALPHA-D-GLUCOPYRANOSE MONOHYDRATE (GLUCOSE), H₂O (WATER), AND FOLIC ACID (VITAMIN B9) IN OVO FEEDING OF PRE-HATCH <i>Anas platyrhynchos</i> (PHILIPPINE MALLARD DUCK)	185
Fushan Marie S. Balgos, Angelo Enrique P. Castillo, Glorianne Jie C. Sarrosa, Alleah Nesty S. Suganob, Karl Evan R. Pama, Mia Joy A. Inocencio	

RƏVVADİLƏR VƏ ŞƏDDADİLƏR DÖVLƏTİ	186
Qocayev Samin Məhiyəddin oğlu	
TEACHING METHODOLOGY OF DECORATIVE-APPLIED ART AND CLOTHING HISTORY IN THE VII CLASS FINE ART TEXTBOOK	191
Emil Raul oğlu Ağayev	
"POLICY IMPLICATIONS OF INCORPORATING E-JEEPNEYS IN PUBLIC TRANSPORT SYSTEMS: LESSONS FROM VALENZUELA CITY, PHILIPPINES"	195
Michville A. Rivera	
Jenise Deniel Dapigran	
Ghener T. Garra	
Mark Francis Medrano	
TEST TRANSLATION AND DEVELOPMENT OF THE FILIPINO VERSION OF MULTIDIMENSIONAL WORK ETHICS PROFILE	196
ESPIRITU, EDLYN JOY	
"ENHANCING ACCESSIBILITY AND QUALITY OF GOVERNMENT SERVICES FOR SENIOR CITIZENS AND PERSONS WITH DISABILITIES: A STUDY ON THE ESTABLISHMENT OF BARANGAY HELP-DESK SERVICES IN VALENZUELA CITY"	197
John A. Cabaddu	
Bryan Kenneth L. Bautista	
Collin Raye Bersales	
Vince St. V. Valencia	
PARTICIPATION LEVEL OF INDIGENOUS PEOPLE IN STUDENT ORGANIZATIONS	199
Paglinawan, Erika T. & Paulino, Alhan S.	
LEGUMES MORPHOLOGY AT THE PANABO CITY, DAVAO DEL NORTE, PHILIPPINES	200
Jovany Gleen L. Allawan	
TISSUE AND MOISTURE CONTENT OF COVER CROPS AT THE PANABO CITY, DAVAO DEL NORTE, PHILIPPINES	201
Jovany Gleen L. Allawan	
MEDIA LITERACY AND SCIENTIFIC INNOVATION ON SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS	202
Jovany Gleen L. Allawan	
"STUDENT'S LEARNING PERSPECTIVE - ECO SYSTEM BASED APPROACH (EBA) FOR SELF-RELIANCE."	203
Dr. SALLA VIJAY KUMAR	
SALLA TEJESH	

SOCIAL REASONING AS PREDICTOR OF SENIOR HIGH SCHOOL STEM STUDENTS' INTERESTS, GOAL ORIENTATION, AND ACTIVITIES: A STATISTICAL ANALYSIS	214
Noli P. Julosan	
LIVED EXPERIENCE OF PANABOANS ON ENERGY POLICIES: A PHENOMENOLOGY	215
Marry Dolline T. Allones & Jovany Gleen L. Allawan	
DEVELOPMENT AND VALIDATION OF ENVIRONMENTAL LITERACY AMONG 1ST YEAR BSBA-FM STUDENTS IN UMPC	216
Blascal Antong, Jay-an Bagcal, & Jovany Gleen L. Allawan	
A PHENOMENOLOGICAL STUDY OF THE LIVED EXPERIENCES OF STREET VENDORS ON AIR POLLUTION	217
Lander R. Merto, Febe Joy O. Gacus, Issa T. Deporos, & Jovany Gleen L. Allawan	
ASSESSMENT OF SECONDARY-LEVEL ENVIRONMENTAL SCIENCE EDUCATION IN THE UM-PANABO COLLEGE	218
Rhea jane B. Fernandez, Jonel S. Tantoy, & Jovany Gleen L. Allawan	
THE UNTOLD STORY OF THE WATER SOURCE PROBLEM OF BARANGAY CAGANGOHAN, PANABO CITY, PHILIPPINES.....	219
Divine Onabia, Rosemarie Arcena, Kris Jean Laguna, & Jovany Gleen L. Allawan	
H.CAVIDİN ŞEİRLƏRİ HAQQINDA DƏYƏRLİ FİKİRLƏR.....	220
Dosent, Dr. Sevil Qiyas qızı Həsənova	
İBN NUBATƏ FARIQİNİN XÜTBƏLƏRİ.....	224
Natəvan Bağirova	
IMPACT OF GENDER ON THE WILLINGNESS TO PAY MORE FOR ORGANIC FOODS IN TURKIYE AND ALGERIA.....	225
Chems Eddine BOUKHEDIMI	
MANBALARDA AMIR TEMUR TOMONIDAN FUSHANJ QAL'ASI EGALLANISHINING TASVIRLANISHI.....	226
JUMAYEV G'AYRATJON ISMATULLO O'G'LI	
TOTAL QUALITY MANAGEMENT AND SAFETY PRACTICE AMONG SELECTED BAKESHOPS IN PANABO CITY	235
Amelie L. Chico, May C. Carnice, Ardale S. Padoa, Shan Dave P. Tesoro	
OPERATIONAL RISK MANAGEMENT AND CLIENT SATISFACTION AMONG SELECTED PIZZA ESTABLISHMENT IN PANABO CITY	236
Amelie L. Chico, Valerie Mae D. Lauron, Judy Grace R. Sato and Floriza S. Servandil	

USING TURNITIN FOR DETECTING PLAGIARISM: INSIGHTS FROM BS ACCOUNTANCY STUDENTS IN A PHILIPPINE UNIVERSITY.....	237
Jannine Quiminales, Chrislyn Meridor, Ashley Nicole Daban, and Christine Mae Gallamos	
THE SOUND OF EDUCATION: EXPLORING FILIPINO STUDENTS' PERCEPTIONS OF TEACHERS' VOCAL QUALITY IN THE CLASSROOM.....	238
Jake M. Calinao Kris Ann B. Alvarez John Michael B. Padullon Christel S. Velarde	
"EXAMINING RUMOR MONGERING AND COUNTER-RUMOR CONVERSATION AMONG FILIPINO YOUTH IN MESSENGER"	240
Charlotte P. Pemmelaar, Shane Louise L. Opalia and Samuel L. Amatoso	
TREND STARTS HERE: PERKS ON SELF-ESTEEM AMONG FILIPINO UNDERGRADUATE TIKTOK USERS.....	241
Nhereene E. Fabi Renier Aron L. Maceda John Herbert P. Udtuhan Danneth Krystel A. Sia	
BARANGAY CHAIRPERSON'S COMPETENCE OF ORAL COMMUNICATION SKILLS IN RESOLVING CONFLICTS IN THE PHILIPPINES.....	242
Ashley G. Jacinto, Larhraineil Aleina A. Diamante, Analeah M. Tamano, and Rinzie C. Abrahan	
INVESTIGATING ANXIETY IN ORAL RECITATION AMONG FRESHMEN BS ACCOUNTANCY STUDENTS IN A PHILIPPINE HIGHER EDUCATION INSTITUTION.....	243
Clint Joseph S. Bactol, Airene Acabado, Alyssa Canales, and Angelica Taborada	
THE RHETORIC OF COMEDY: EXPLORING THE LANGUAGE AND HUMOR STYLES OF FILIPINO STAND-UP COMEDIANS.....	244
Joan Recca Joser, Jean Rose Dedace, Karen Daclizon, Prince Lejard Salvaña	
EXPLORING INTERPERSONAL COMMUNICATION STRATEGIES IN THE HEALTHCARE SYSTEM: INSIGHTS FROM BARANGAY HEALTH WORKERS (BHW) IN TACLOBAN CITY.....	245
Angelica L. Camasin, Ronette L. Estur, Cristine P. Jomadio and Ashley Shan P. Paet	
ENGLISH ONLY PLEASE? STUDENTS' VIEWS OF THEIR SELF-CONFIDENCE IN SPOKEN ENGLISH IN A PHILIPPINE STATE UNIVERSITY	246
Max Samson D. Briones, Philip Andre Maroto, Jenny Ann Sevillano, Jay Lleve and Kemart Villegas	
INVESTIGATING THE LISTENING AND TRANSCRIPTION PERFORMANCE IN COURT: EXPERIENCES FROM STENOGRAPHERS IN PHILIPPINE COURTROOMS.....	247
Richemyll Dave Etulle, Fatima Riegnelle Moslares, Eve Zary Jamie Pacad, John Lawrence Odullo	

EXPLORING ACTIVE LISTENING STRATEGIES AMONG FRESHMEN CHEMICAL ENGINEERING STUDENTS IN A STATE UNIVERSITY IN THE PHILIPPINES.....	248
Shaira Kaye S. Gulane, Joanna Marie G. Distrajo, John Martin G. Agojo, Jerico B. Raquiza	
“PERSUASIVE TECHNIQUES OF LIFE INSURANCE AGENTS: AN ANALYSIS OF SALES STRATEGIES AND CUSTOMER PERCEPTIONS IN THE PHILIPPINES”	249
Rose Vhirneil A. Barrio, Mary Margareth S. Baculanlan, Kyla Shaine P. Ecleo, Marifel Ralyn T. Gonjoran, Emmanuel O. Sabido	
EXAMINING THE USE OF BABY TALK AMONG FILIPINO MOTHERS ON CHILDREN’S LANGUAGE DEVELOPMENT	250
John Ricardo Quiminales, John Paul Dave P. Molas, Reymiel G. Bonto, Sherry Mae A. Rostata	
NAVIGATING COMMUNICATION CHALLENGES IN THE POST-PANDEMIC ERA: PERSPECTIVES FROM TEACHERS IN A PHILIPPINE HIGHER EDUCATION INSTITUTION.....	251
Jasmyn P. Baltazar, Trixie Jayne B. Caples, Adriel Kieth Isio and Ranilyn T. Sitoy	
EXAMINING FILIPINO POLICE OFFICERS’ PREPAREDNESS AND ATTITUDE IN CONDUCTING INVESTIGATIVE INTERVIEWS IN PHILIPPINES.....	252
Sherilyn B. Daang, Zyra Jane N. Dauplo, Jan Carlo Marquez, Eroll Tañola	
EXAMINING EMAIL ETIQUETTES OF ACCOUNTANCY STUDENTS: INSIGHTS FROM FACULTY MEMBERS IN A HIGHER EDUCATION INSTITUTION	253
Casey Alyssa C. Castillo, Allyssa Mae Udtohan, Clyde Jeffrey A. Reyno,	
MATERNAL BOND OF GIGGLES: LAUGHTER AS NON-VERBAL COMMUNICATION BETWEEN MOTHER – CHILD INTERACTION	254
Angel Kyle Balais Ariz Jay Alibadbad Cyrill Juliana Lee L. Barbusa Alika Grace Melitante	
INVESTIGATING ORAL PRESENTATION ANXIETY OF FRESHMEN ENGLISH MAJOR STUDENTS IN A PHILIPPINE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION	255
Vince Tristan Docena, Kent Harvey Buenaventura,	
MEMES VIRALITY AND HUMOR STYLES: EXPLORING INTERNET MEMES AS A MULTIMODAL LANGUAGE IN SOCIAL MEDIA	256
By:Sunshine G. Balan, Keith Daryl A. Aguipto, Ronalyn A. Cabaguing, Lynjel P. Edar	
OUTLINING TECHNIQUES IN ACADEMIC WRITING OF FRESHMEN ACCOUNTING STUDENTS IN PHILIPPINE HIGHER EDUCATION INSTITUTION	257
Kristel Joy M. Marmita, Rhafael R. Saclay	
IN-BETWEEN UNDERSTANDING: WITNESSES ACCOUNT OF THE COVID-19 PATIENTS’ QUARANTINE JOURNEY IN THE PHILIPPINES.....	258
Eushena Joy M. Bagual, Queenie V. Bandalan, Rodelito D. Leoveras, and Angel Liela D. Montances	

INSTITUTIONALIZING THE ANTI-DRUG SUPPORT PROGRAM OF THE LOCAL GOVERNMENT TOWARDS THE EFFECTIVE REINTEGRATION AND REHABILITATION OF DRUG DEPENDENTS IN VALENZUELA CITY	259
Ryan Aguinaldo Ma. Elena H. Agripa Angelo B. Leal Xelean Janz B. Reyes	
THE EARTHLY REAPERS: INVESTIGATING FUNERAL BUSINESSES’ PERSUASIVE TECHNIQUES USED TO CONVINCE FILIPINOS FOR ADVANCED DEATH PLANNING	261
Elsa Mae Payo, Princess Zyra Palaña, Princess Thea Bajade, and Shawn Michael Relevo	
ISRAEL’S LEADERSHIP ROLE IN NORMALIZATION WITH THE EMIRATES.....	262
Nur Azizah, Teuku Rezasyah	
FINDING THE VOICE: THE IMPORTANCE OF SPEAKING ASSERTIVENESS AMONG STUDENT LEADERS OF CHEMICAL ENGINEERING STUDENTS	269
Maria Helena Cassandra N. Agote, Vanessa C. Abejar, Wanda A. Lamoste and Yves S. Jaro	
EYE’LL PERSUADE YOU: EXPLORING THE USE OF EYE CONTACT AMONG FILIPINO COLLEGE STUDENT IN PERSUASION	270
Kayla I. Alforque, Mary Grace D. Balagapo, Jastine L. Deguito, Raechelle Mae D. Nacional	
AN EXAMINATION OF HOW FILIPINO CHEMICAL ENGINEERING REPRESENT APOLOGETIC FACE IN RESOLVING INTERPERSONAL CONFLICTS	271
Drake Andrew A. Tarpin, Denver A. Cabiao, Ashley Brienne Cataluna, Carl Patrick Pedrosa	
NON-VERBAL COMMUNICATION INTERVENTION: PERCEPTIONS OF HOSPITALITY MANAGEMENT STUDENT INTERNS ON SERVICE ENCOUNTERS	272
Justin Joyce G. Malate , Heaven Kage F. Lor,	
TOPIC SHIFTING A DISRUPTIVE MANNER TO CONCLUDE A CASUAL CONVERSATION: A QUALITATIVE STUDY.....	273
Felicity S. Balasanos , Flordeliza S. Eder,	
ORAL COMMUNICATION SKILLS OF LGBTQ INTERLOCUTORS: A QUALITATIVE STUDY ON THE PERCEPTION OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN THE PHILIPPINES	274
Rick Cris Rasonabe, Gwen Janelex Ogaya, Freddie Amistoso Jr., and Ivy Joy Crebillo	
HAYDER ALIYEV’S POLICY IN THE DEVELOPMENT OF EDUCATION IN AZERBAIJAN.....	275
Assoc. Prof. Dr. Malahat ABDULLAYEVA	
GLOBAL ENVIRONMENTAL ANOMALIES IN THE ATMOSPHERE	281
Elvin Garayev	

THE INFLUENCE OF SOCIAL SKILLS TOWARDS ACADEMIC PERFORMANCE OF SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN THE NEW NORMAL SETTINGS.....	285
Cristina Lariba, Jehana Dabalos & Anna Marie O. Pelandas	
EXPLICIT INSTRUCTION STRATEGY AND ITS EFFECT ON THE PROCEDURAL KNOWLEDGE OF STUDENTS.....	286
Sarah Jean Cole	
SPEECH DEVELOPMENT- IMPORTANT DETERMINANT FOR THE PREPARATION OF CHILDREN FOR STARTING SCHOOL.....	287
Valdeta Zenuni-Idrizi, PhD, Arta Abdullau, Mr	
DIALOGUE OR CONVERSATION METHOD IN LEARNING	291
Valdeta Zenuni-Idrizi, PhD	
"PINJAR", A SAGA OF RESILIENCE OF WOMEN IN PRE- PARTITION AND PARTITION TIMES ...	296
Sakshi Kaushik Second Author	
UNDERSTANDING THAT THE COVID-19 IS OVER FROM SCIENCE RELATED NEWS AND THE PUBLIC	297
Pei-Chen Wu , Chih-Hsiung Ku	
FROM DENIAL TO SURVIVAL: TRAUMA AND LOSS IN WILLIAM GOLDING'S LORD OF THE FLIES ...	298
Dr. Navreet Sahi Sakshi Kaushik	
HEYDƏR ƏLİYEV VƏ FÜZULİ DÜHASI.....	299
Nazile Abdullazade	
MOTIVATION TO LEARN AND LEARNING STRATEGIES AMONG SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS: A CORRELATIONAL STUDY	303
Jasper Villegas, Lavern Angel H. Peticaros & Anna Marie O. Pelandas	
MÜSTƏQİLLİYİMİZİN İLK İLLƏRİNDƏ AZƏRBAYCAN -TÜRKİYƏ MÜNASİBƏTLƏRİ.....	304
Şahismayıl Namaz oğlu İsmayılov	
MARKET RESEARCH ON CAPTURING THE GENERAL BANKING BEHAVIOUR OF CUSTOMERS WITH SPECIAL REFERENCE TO SILCHAR	307
Kelvin Mutum	
REVITALIZING THE PAST OF NARRATION THROUGH IRONY	308
Dr. Enida GODIME	
THE DECONSTRUCTION OF THE MYTH IN THE POETRY OF BAJRAM KOSUMI.....	315
Prof. Assoc. Dr. Marisa Kerbizi	

THE MEDIATING EFFECT OF SCHOOL CULTURE ON THE RELATIONSHIP BETWEEN STUDENT ENGAGEMENT AND PUBLIC SPEAKING CLASS ANXIETY	317
YAOSHA M. MOYA, Adviser: DR. CELSO L. TAGADIAD	
AN EXAMINATION OF COMMON CHALLENGES ENCOUNTERED IN INSTITUTES OF HIGHER LEARNING	318
Zohaib Hassan Sain	
STUDENTS ASSESSMENT OF ONLINE EDUCATION DURING THE COVID-19 EPIDEMIC: AN ANALYSIS.....	319
Zohaib Hassan Sain	
BLENDED LEARNING: A NEW CHALLENGE FOR PAKISTANI UNIVERSITY STUDENTS	320
Zohaib Hassan Sain	
INFORMATION WAR	321
Nigar Aghayeva Ikram	
GÖZLƏRƏ NUR PAYLAYAN ALİM-HƏKİM.....	324
Sadıqova Afaq	
İKİNCİ "DAĞLIQ QARABAĞ" MÜNAQİŞƏSİ TÜRKİYƏ VƏ RUSİYA KİV-DƏ	327
s.e.ü.f.d. Zeynalova Aytəkin Əli qızı	
MAXIMIZING POTENTIAL AND ACHIEVING EXCELLENCE: TRAINING AND DEVELOPMENT INITIATIVES AT CLUB SAMAL RESORT AND DEVELOPMENT INC., PHILIPPINES	332
Chris Anthony T. Cavalida	
UNVEILING THE REWARDS AND INCENTIVES FRAMEWORK AT BLUES BLESS BEACH RESORT, PHILIPPINES: A STUDY ON COMPENSATION AND BENEFIT	333
Rizalina Jean Rollon	
EXPLORING STAFF RELEASE AND TRANSFER PRACTICES AT THE AMERY LUXURY PALM VILLAS RESORT, MATI, DAVAO ORIENTAL, PHILIPPINES: AN EXPLORATORY STUDY.....	334
Lorie Joy Abad	
THE MAIN FEATURES OF CHILDREN'S PROGRAMS	335
Mahmudova Guney Salam gizi	
ALBANIAN CULTS IN THE EPIC	339
Jolanda Lila Alma Dema	
HEYDƏR ƏLİYEV VƏ AZƏRBAYCAN - ÖZBƏKİSTAN SİYASİ ƏLAQƏLƏRİ	346
-RƏNA ƏSƏDOVA	

TEACHING METHODOLOGY OF DECORATIVE-APPLIED ART AND CLOTHING HISTORY IN THE VII CLASS FINE ART TEXTBOOK

Emil Raul oğlu Ağayev

ADPU-nun nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci "İncəsənət və fiziki tərbiyə" fənn birləşmə komissiyasının müəllimi

ORCID: 0000-0001-9354-0839

VII sinif təsviri sənət dərslərində dekorativ-tətbiqi sənət və geyim tarixinin tədris metodikası.

Xülasə

Orta məktəblərdə şagirdlərin estetik zövqünün formalaşmasında mühüm yer tutan fənlərdən biri təsviri sənətdir. VII sinif təsviri sənət dərslərində geniş yer ayrılan mövzulardan biri dekorativ-tətbiqi sənət və geyim tarixidir. Şagirdlər bu mövzuları öyrənməklə Azərbaycan və digər ölkələrin incəsənət ilə tanış olurlar. Bu məqalədə VII sinif təsviri sənət dərslərində mühüm yer tutan dekorativ-tətbiqi sənət və geyim tarixinin tədris metodikası üzrə mövzular təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: Təsviri sənət, dərslər, geyim, dekorativ-tətbiqi sənət, orta məktəb

Abstract

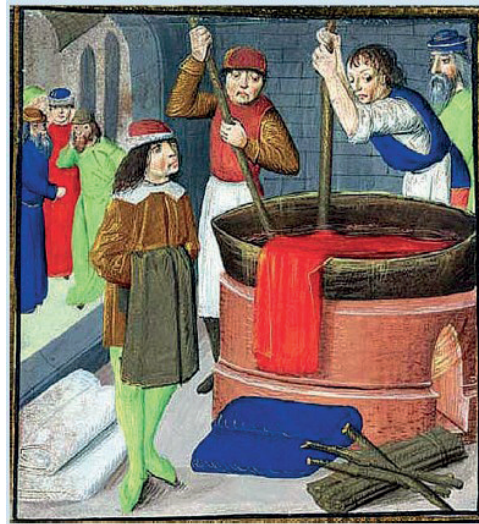
Fine art is one of the subjects that plays an important role in the formation of students' aesthetic taste in secondary schools. The history of decorative-applied art and clothing is one of the subjects that is given a large place in the textbook of fine arts of class VII. By studying these topics, students get acquainted with the art of Azerbaijan and other countries. In this article, topics on the teaching methodology of decorative-applied art and clothing history, which occupy an important place in the VII class fine art textbook, are analyzed.

Keywords: Fine art, textbook, clothing, decorative-applied art, high school

Orta məktəblərdə şagirdlərin hərtərəfli inkişafında estetik zövqün inkişafı da təhsilimizin qarşısında duran əsas vəzifələrdəndir. Təsviri sənət fənninin tədris metodikasında şagirdlərdə dünyagörüşü inkişaf etdirilməklə bərabər, Azərbaycan və müxtəlif xalqların incəsənəti barəsində bir-birindən maraqlı məlumatlar dərslərdə təqdim edilir. VII sinif təsviri sənət dərslərinə diqqət yetirsək, mühüm yer tutan mövzulardan dekorativ-tətbiqi sənət və geyim tarixini xüsusilə vurğulamalıyıq.

“Parça, rəng və ornament” mövzusunda şagirdlər qədim əlyazma, freska və miniatürlərdən əldə olunmuş məlumatlara əsasən parçanın ilk dəfə şumer xalqı tərəfindən yaradıldığı barədə məlumat öyrənirlər. Hələ qədim dövrlərdən parçaların öz müxtəlifliyi ilə fərqlənməsi, onun istehsalında bitkilərdən (pambıq, kətan), heyvanlardan (yun, ipək) və neftdən alınan saplardan istifadə olunması, parçaların bitki, həşərat və heyvanlardan alınan rənglərdən istifadə etməklə boyanması barəsində məlumatlar mövzuda təqdim edilmişdir. Parça üzərində naxış və ya təsvir müxtəlif üsullarla – toxuculuq prosesində saplarla tikmə, aplikasiya, yaxud basma üsulu ilə yaradılır.

İLL 1. Parçanın boyanması. Flmand əlyazmasına çəkilmiş miniatür. XV əsr.

Şagirdlər “Avropa baş geyimləri” mövzusunda müxtəlif dövrlərdə geyim dəstinin çox mühüm tərkib hissələrindən baş geyimləri olması barəsində məlumat öyrənirlər. Antik dövrdə baş geyimləri praktik əhəmiyyət daşıyaraq, ancaq döyüşçülərin dəbilqəsi qoruyucu funksiya ilə yanaşı, həm də mərdlik rəmzi sayılırdı. Orta əsrlərdə və sonrakı dövrlərdə baş geyimləri ilk növbədə bəzək əşyası və var-dövlətin təcəssümü hesab olunurdu.

İLL 2. Antik üslub

İLL 3. Bizans üslubu

İLL 4. Roman üslubu

VII sinif şagirdləri “Geyimin cəmiyyətdə rolu” mövzusunda tarixi üslublar haqqında məlumat öyrənirlər. Antik üslubda olan geyim şaquli qırçınlardan, ayaqqabı isə yalnız altlıq və qaytanlardan ibarətdir. Bizans geyimləri isə Şərqi xas olan dəbdəbəli və çox bahalı materiallardan istifadə olunması ilə diqqəti cəlb edir. Roman geyimi antik irsin daşıyıcısı olsa da, ona çoxlu əlavə edilmişdir. Sadə və geniş paltarlar enli xətlər – naxışlı haşiyələr vasitəsilə bəzədilmişdir. Şaquli xətlərin və iti bucaqların çoxluğu həm memarlıqda, həm də geyimlərdə qotik üslubun ən mühüm cəhətlərindən sayılır. İntibah

dövrünün geyimləri simmetriyanın olması və üzərindəki bər-bəzəyin azlığı ilə diqqəti cəlb edir. Bu geyimlər bahalı və mürəkkəb ornamentli parçalardan tikilir, qollar qeyri-adi formada biçilirdi. Barokko üslubu üçün rəsmilik, ağır geyimlər, ciddi görkəm, dəbdəbə və qeyri-adilik daha səciyyəvidir. Rokoko dövründə çoxsaylı qırçın və atlasdan, müxtəlif aksesuarlardan istifadəyə üstünlük verilməsi bu dövrün geyimlərini daha təmtəraqlı etmişdir. Bütün bu üslubların hər birinə məxsus olan geyimlərin fərdi xüsusiyyəti dərslərdə təhlil edilmişdir.

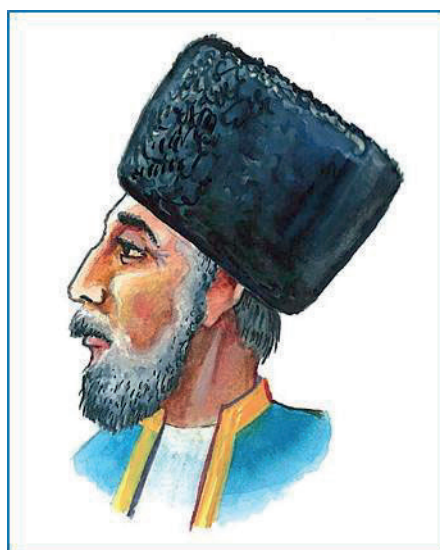

İLL 5. Qotik geyimlər

İLL 6. İntibah geyimləri

Dərslərdə "Azərbaycan baş geyimləri" mövzusunda şagirdlər ilk növbədə cəmiyyətdəki mövqeyindən asılı olmayaraq, papağın kişilər üçün mərdlik, şərəf və ləyaqət simvolu sayıldığını öyrənirlər. Keçmişdə papağın formasına görə onu daşıyanın cəmiyyətdəki mövqeyini və sosial vəziyyətini müəyyən etmək olardı. Cəmiyyət arasına, ictimai yerlərə baş geyimi olmadan getmək ədəbsizlik sayılırdı. Kişi papaqlarının əsasən, uzun və yumşaq tükləri olan qoyun dərisindən, yaxud qaragüldən (quzu dərisi) hazırlandığı barəsində illüstrasiyalardakı obrazlarda təqdim edilmişdir. Həmçinin mövzuda araçın, şal və kəlağayı haqqında məlumat verilmişdir.

İLL 7. Yappa papaq (yaxud qara papaq). Qarabağda çox geniş yayılmışdır.

"Əsrlərin xəzinəsi: Azərbaycan milli geyimləri" mövzusunda Azərbaycan ərazisini şərti olaraq bir neçə tarixi-etnoqrafik zonaya bölərək, Bakı, Quba, Qarabağ, Gəncə, Qazax, Şamaxı, Naxçıvan və Şəki bölgələrinin kişi və qadın geyimlərində olan kiçik fərqlərin milli geyimlərdə əks olunduğu barəsində şagirdlər məlumatlar öyrənirlər.

"Dəb və geyim dizaynı: müasir üslublar" mövzusunda gündəlik həyatımıza təsir edən dəb üslubları təhlil edilmişdir. Şagirdlər klassik üslubun bütün dövrlərdə aktual olmasını, demək olar ki, hər kəsə uyğun olan, hər yer üçün tamamilə münasib olduğunu, müasir romantik üslubun romantizm dövrünün əksər xüsusiyyətlərini qoruyaraq saxlaya bildiyini, idman üslubunun isə qədim dövrdə insanların idmana maraq göstərməsi nəticəsində yarandığını öyrənirlər.

VII sinif təsviri sənət dərslində çox qədim zamanlardan dekorativ-tətbiqi sənət növlərinin mövcud olduğu şagirdlərin diqqətinə çatdırılır. Onların arasında müxtəlif xalqlarda hörmə və toxuculuq xüsusilə geniş yayılmışdır. İnsanlar hörməni dulusçuluqdan daha əvvəl öyrənmişlər. Qədim dövrdə insanlar uzun və yumşaq ağac budaqlarından yaşayış evləri, dam örtüyü, çəpər, qayıq, səbət, zənbil, müxtəlif ehtiyaclar üçün əşyalar hörmüşlər. Hörmə üsulu ilə ən müxtəlif materiallardan: qamışdan, iplərdən (kəndirdən), dəridən, məftildən, otlardan və çiçəklərdən müxtəlif əşyalar hazırlandığı barəsində məlumatlar şagirdlərin marağına səbəb olur.

"Zaman və qablar" mövzusunda müxtəlif xalqların məişətində mühüm yer tutan qablar araşdırılmış və şagirdlərə təqdim edilmişdir.

VII sinif şagirdləri "Mebeldə dizayn və dekor" mövzusunda mebel sənətinin inkişaf tarixi, müxtəlif üslublarda olan forma, quruluşları haqqında məlumatlarla tanış olurlar.

VII sinif təsviri sənət dərslində dekorativ-tətbiqi sənət və geyim tarixini öyrənən şagirdlərdə estetik zövqün formalaşması ilə bərabər, həm də dünyagörüşü inkişaf edir.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1.VII sinif təsviri incəsənət dərsləri// "Bakı" nəşriyyatı 2022// 96 s

